

■ Maciej Fornalczyk,
Partner Założyciel (CEO)

■ Dr Joanna Fornalczyk (CIA)
COMPER Fornalczyk i Wspólnicy sp. j.

Możliwe źródła finansowania TPO

Inwestycje i finansowanie operacyjne w kontekście pomocy publicznej

21 grudnia 2021 r. Komisja Europejska opublikowała na swoich stronach projekt Wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu, ochronę środowiska i cele związane z energią¹ (dalej: Wytyczne), które, zgodnie z komunikatem prasowym KE, mają wejść w życie w styczniu 2022 r. Jest to dokument niezwykle istotny dla podmiotów odpowiedzialnych za zarządzanie systemem gospodarki odpadami, czyli, na gruncie polskich przepisów, dla gmin.

Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych to jedno z zadań własnych samorządu gminy, co powoduje, że inwestycje w zakresie infrastruktury odpadowej są kluczowe w kontekście zwiększania efektywności wykonywania tych zadań.

W warunkach polskiej gospodarki odpadowej, wprowadzenie efektywnych rozwiązań termicznego przetwarzania odpadów wydaje się być pożądanym rozwiązaniem², z pewnością bardziej korzystnym niż składowanie. Z punktu widzenia paliwa wykorzystywanego do produkcji energii, wykorzystanie odpadów komunalnych należy postrzegać także za działanie pro-ekologiczne. Należy oczekiwać, że ilość odpadów będzie rosła, więc realnym rozwiązaniem jest właśnie

inwestowanie w instalacje termicznego przekształcania odpadów komunalnych.

Z powyższego punktu widzenia, podejmowanie działań wspierających rozwój sektora instalacji TPOK w Polsce, jako alternatywy dla składowania, wydaje się być istotne. Zgodnie z przepisami polskiego prawa, organizatorami systemu gospodarki odpadami i jednocześnie jednostkami, na których ciąży odpowiedzialność za jego funkcjonowanie (w tym finansowanie) są gminy. Decyzja o uwzględnieniu ITPOK w gminnym systemie gospodarki odpadami może skutkować bądź poszukiwaniem prywatnego inwestora zainteresowanego stworzeniem instalacji, która następnie mogłaby współpracować także z daną gminą w zakresie zagospodarowania

odpadów zebranych na jej obszarze, bądź też samodzielnym finansowaniem powstania instalacji, budowanej i zarządzanej samodzielnie lub przy udziale spółki komunalnej.

W przypadku decyzji organu o przeprowadzeniu inwestycji w ITPOK samodzielnie (lub poprzez spółkę komunalną), finansowanie inwestycji będzie więc bazować na środkach, którymi dysponuje organ³ wraz z ewentualnym uzupełnieniem ze źródeł zewnętrznych (w tym publicznych). Należy zwrócić uwagę na występowanie określonych uwarunkowań przeprowadzania inwestycji z wykorzystaniem środków publicznych. Ograniczenia w tym zakresie nakłada treść art. 107 ust. 1 TFUE⁴, który to przepis

wprowadza ograniczenia w publicznym finansowaniu przedsięwzięć, jeżeli tylko spełnione są przesłanki wskazane w tym przepisie. Jeżeli dane finansowanie spełniać będzie przesłanki określające występowanie pomocy publicznej, to jej udzielenie jest z zasady zakazane, chyba że zastosowanie będą mieć stosowne wyłączenia spod tego zakazu. Dany środek będzie stanowić pomoc publiczną (względnie i warunkowo zakazaną z mocy prawa), jeżeli łącznie będą spełnione poniższe przesłanki:

- beneficjent musi prowadzić działalność gospodarczą,
- środki muszą pochodzić z budżetu publicznego i być uruchamiane na podstawie interwencji,
- środki muszą przysparzać beneficjentowi nierynkową korzyść,
- uruchomienie środków wiąże się z wpływem na konkurencję,
- środek ma wpływ na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.

Finansowanie powstania instalacji przetwarzania odpadów, w tym odpadów komunalnych, z pewnością będzie

powodować spełnienie wszystkich przesłanek definiujących pomoc publiczną. W związku z powyższym, aby finansowanie inwestycji w ITPOK mogło być uznane za dopuszczalną pomoc publiczną,

W warunkach polskiej gospodarki odpadowej, wprowadzenie efektywnych rozwiązań termicznego przetwarzania odpadów wydaje się być pożądanym rozwiązaniem, z pewnością bardziej korzystnym niż składowanie

musi zostać skonstruowane z poszanowaniem zasad udzielania pomocy obecnie obowiązujących w Unii Europejskiej, a więc także w Polsce.

Pomoc dla inwestycji w ITPOK, traktowanych, zgodnie z podejściem Komisji Europejskiej, jako instalacje do produkcji energii, nieprzekraczających wartości⁵ wskazanych w art. 4 *Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu*⁶ (dalej: **Rozporządzenie**), obowiązują-

jące zasady umożliwiające legalne finansowanie publiczne instalacji wynikają z przywołanego Rozporządzenia. W szczególności, zasady zgodności pomocy publicznej wskazane są:

- dla instalacji, które spełniają warunki instalacji wysokosprawnej kogeneracji, w art. 40 Rozporządzenia,
- dla odpadów komunalnych wykorzystywanych jako paliwo w instalacji, spełniających definicję odnawialnych źródeł energii, w art. 41 Rozporządzenia.

Inwestycje, montaż finansowy który zostanie zaprojektowany zgodnie z warunkami wynikającymi z treści Rozporządzenia, są uznawane za niewymagające notyfikacji do Komisji Europejskiej, a ich finansowanie stanowi pomoc pu-

bliczną zgodną z wewnętrznym rynkiem UE.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie pomocy publicznej, wsparcie o wartości przekraczającej wskazane powyżej progi, muszą ex-ante uzyskać indywidualną zgodę Komisji Europejskiej na udzielenie publicznego finansowania w przewidywanej wysokości i przewidywanym kształcie.

Po wejściu w życie nowych uregulowań, ujętych w formie Wytycznych, o których wspomniano na początku niniejszego artykułu, projekty inwestycyjne finansowane z udziałem środków publicznych, czy to pochodzących od gmin, czy też z innych, zewnętrznych publicznych źródeł finansowania, będą musiały być konstruowane zgodnie

nych celów Unii Europejskiej, a także nie doprowadzi do nieuzasadnionego naruszenia zasad konkurencji na rynku UE, będą mogły uzyskać akceptację Komisji. Tym samym, element pomocy publicznej w montażu finansowym inwestycji zostanie uznany za pomoc zgodną z wewnętrznym rynkiem UE.

Niezależnie od wielkości instalacji oraz od wielkości wsparcia publicznego, przepisy pomocy publicznej odnoszące się do ITPOK, co do zasady, dopuszczają finansowanie inwestycji, a zakazane jest finansowanie kosztów utrzymania danej instalacji. Oznacza to, że przedmiotem publicznego finansowania mogą być jedynie takie projekty, których działalność operacyjna nie będzie wymagała bieżącego wsparcia. Modele finansowe planowa-

COMPER Fornalczyk i Wspólnicy sp. j. jest doświadczonym doradcą, specjalizującym się w ekonomicznych i prawnych aspektach pomocy publicznej ze szczególnym uwzględnieniem ustanawiania konstrukcji pozwalających na finansowania zadań publicznych, w tym gospodarki odpadowej. Doświadczenie zdobyte w blisko 600 projektach związanych z powierzeniami, pozwala nam na wprowadzanie rozwiązań łączących efektywność ekonomiczną z efektywnością prawną, a nasze rozwiązania stanowią podstawę do uzyskiwania finansowania zewnętrznego.

W naszym portfolio znajdują się projekty z takich sektorów jak:

- odpady komunalne,
- publiczny transport zbiorowy,
- sport i rekreacja,
- kultura i edukacja,
- rewitalizacja,
- gospodarka wodno-kanalizacyjna,
- pozostałe zadania z zakresu gospodarki komunalnej.

W przypadku jakichkolwiek pytań lub wątpliwości prosimy o skorzystanie z poniższych danych kontaktowych.

Mamy nadzieję, że będziemy mogli się z Państwem spotkać i omówić rozwiązania możliwe do wprowadzenia w Waszym przypadku. Stawiamy na efektywne rozwiązania i nie zostawiamy niedopowiedzeń, gdyż zawsze stawiamy kropkę. □

COMPER.
Fornalczyk & Wspólnicy

” Finansowanie powstania instalacji przetwarzania odpadów, w tym odpadów komunalnych, z pewnością będzie powodować spełnienie wszystkich przesłanek definiujących pomoc publiczną

z zasadami ogólnymi zawartymi w treści Sekcji 3 Wytycznych, a także zasadami szczegółowymi zawartymi w Sekcji 4.1. Wytycznych. Zgodnie z zasadami zawartymi w Wytycznych, pod rozwagę Komisji Europejskiej będą wzięte jedynie takie projekty inwestycji w ITPOK, w których odpady komunalne będą spełniać definicję źródeł odnawialnych energii⁷ lub ITPOK będzie instalacją wysoko-sprawnej kogeneracji.

Projekty, których montaż finansowy zostanie skonstruowany w sposób, który pozwoli na wykazanie efektu zachęty, przyczynienie się do spełnienia naczel-

nych przedsięwzięć muszą być skonstruowane w taki sposób, aby wyraźnie z nich wynikało, że dana instalacja nie będzie wymagała bieżącego finansowego wsparcia prowadzonej działalności. W przeciwnym przypadku nawet projekty, które w odniesieniu do wsparcia inwestycyjnego spełniają warunki zgodności z prawem pomocy publicznej, generują ryzyko pojawienia się nielegalnej pomocy operacyjnej. W takim kontekście udzielenie finansowania operacyjnego będzie stanowić nieuprawnioną pomoc publiczną i podlegać zwrotowi. Może to doprowadzić również do naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Przypisy

1. https://ec.europa.eu/competition-policy/system/files/2021-12/CEEAG_Guidelines_with_annexes_I_and_II_0.pdf
2. Pomimo faktu, że zgodnie z zasadami wprowadzonymi przez Komisję Europejską, termiczne przetworzenie odpadów nie jest sposobem postępowania z odpadami preferowanym jako, mimo wszystko, przyczyniające się emisji gazów i nieprzyczyniające się do realizacji celów ochrony środowiska skodyfikowanych w ramach European Green Deal w stopniu tak wysokim, jak wykorzystanie innych metod postępowania z odpadami.
3. W przywołanym przypadku mowa oczywiście o inwestycjach w TPOK prowadzonych przez podmioty inne niż oparte na kapitale prywatnym.
4. TFUE - Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C.2008.115).
5. Pomoc o wartości nieprzekraczającej 15 mln EUR na przedsiębiorstwo na projekt.
6. Dz. Urz. UE L 187/1 z 26 czerwca 2014 r. z późn. zm.
7. Definicja zgodna z Dyrektywą (UE) 2018/2001.